

Oulun yliopiston lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Viite: STM:n lausuntopyyntö 15.6.2020, VN/8871/2019

Oulun yliopiston lausunto ohessa.

Rehtori

Jouko Niinimäki

Hallintojohtaja

Essi Kiuru

Oulun yliopisto

PL 8000
90014 Oulun yliopisto

oulu.yliopisto @ oulu.fi
Puh 0294 480 000
Fax 08 344 064

www oulu.fi

LIITE
Oulun yliopiston lausunto

Oulun yliopisto kiittää mahdollisuudesta antaa näkökantansa esitysluonnokseen.

Yleistä

Nykyisessä lainsäädännössä on määritelty yliopistosairaaloiden ja yliopistojen asema osana erikoissairaanhoidon ja terveydenhuollon koulutuksen ja tutkimuksen kenttää hyvin tarkasti. Yliopistot huolehtivat yhdessä yliopistosairaaloiden kanssa lääketieteen ja terveydenhuollon alojen perus- ja jatkokoulutuksesta sekä lääketieteen korkeimmasta tutkimuksesta. Toiminta ja rakenteet ovat muodostuneet läheisiksi ja yliopistot toimivat merkittävässä roolissa yliopistosairaaloiden edustuksellisissa elimissä mukaan luettuna yliopistosairaaloiden hallitus. Yliopiston professorit toimivat samoin merkittävässä tehtävässä omilla erikoisaloillaan sivuvirkajärjestelyjen kautta. Kliinisten alojen professorien yliopistosairaalan sivuviroista on säädetty nykyisessä laissa. Sivuvirkajärjestely koskee professorien ja kliinisten lääketieteen alojen opettajien lisäksi myös muiden sairaalassa toimivien alojen erityistehtäviä (mm. sairaalafyysikot, hoitoalan tehtävät) sekä alemman portaan opetustehtäviä. Nykyinen järjestely on koettu pitkälti hyvin toimivaksi ja myös kansainvälisesti katsottuna on laajasti huolehdittu siitä, että yliopistosairaaloiden yhteydessä on koulutuksen ja tutkimuksen asema on varmistettu monella eri tavalla, lainsäädännön keinoin. Toki nykyisessä järjestelmässä on myös ongelmia – esimerkiksi hankintalain kannalta yliopistosairaaloiden ja yliopistojen yhteinen toiminta ei ole ongelmaton. Uusi lainsäädäntö antaisi mahdollisuuden korjata tilannetta.

Erityisasema

Lausuttavana olevassa lakiesityksessä yliopistojen ja yliopistosairaaloiden erityisasema jää pitkälti sopimus pohjaiseksi. Kun yliopistosairaaloiden rooli jää viiteen eri maakuntaan erikseen sovittavaksi, on mielestämme selvää, että koulutuksen, tutkimuksen sekä myös yliopistollisten sairaaloiden erikoissairaanhoidon tilanne voi maassamme alueellisesti eriarvoistua. Jos yliopistosairaaloiden asemaa ei laissa erikseen tarkasti määritellä ja tehtävänkukaista rahoitusta turvata, jää maakuntien päätöksenteossa koulutuksen ja tutkimuksen merkitys helposti taka-alalle – tämä voi johtaa kokonaisuudessaan korkeatasoisen koulutuksen ja tutkimuksen merkittävään heikentymiseen ja sen myötä terveydenhuollon tason ja tehokkuuden laskuun.

Sivuvirat/dosenttivaatimus

Yliopiston kliinisten alojen sivuviroista on nykyisin säädetty laissa. Yliopistosairaalan sivuvirkojen haltijoita ovat kaikkien kliinisten oppiaineiden professorit ja kliiniset opettajat. Tämä järjestely on tärkeää sekä yliopiston, että myös yliopistosairaaloiden näkökulmasta. Kliinisten professorien tulee opetuksen ja tutkimuksen turvaamiseksi olla mukana kliinisessä työssä ja sen johtamisessa. Myös yliopistosairaaloiden

näkökulmasta sivuvirat tuovat merkittävää korkeatasoista osaamista erikoissairaanhoidon tueksi, sekä toimivat myös rekrytointitekijänä koko maata kattavasti. Erikoislääkärikoulutuksen koulutusvastuu on kliinisten alojen professoreilla, vaikka koulutus tapahtuu terveydenhuollon palvelujärjestelmissä. Sairaalan sivuvirat ovat edellytys hyvän vuoropuhelun turvaamiseksi ja sujuvan erikoislääkärikoulutuksen mahdollistamiseksi. Erikoislääkärikoulutuksen ja yliopiston sekä sairaaloiden yhteistyön merkitys on viimevuosina entisestään korostunut erikoislääkärikoulutuksen uudistuksen sekä erikoislääkärien koulutustarpeen kasvun myötä. Tämä nähdään erityisen tärkeänä Pohjois-Suomen terveydenhuollon turvaajana.

Yliopistoyhteys nykyisellään näkyy myös siinä, että kliinisessä lääketieteessä yliopiston myöntämä dosenttuuri lasketaan ammatillisen pätevyyden osoitukseksi. Ylilääkärien virkojen saamisen edellytyksenä yliopistosairaaloissa on ollut dosentin arvo, mikä on pitänyt yllä korkeatasoista tutkimukseen perustuvaa hoitoa.

Tutkimus

Sivuvirkaisten opettajien yhteistyössä yliopiston kanssa tekemän korkeatasoisen tutkimuksen merkitys osana palvelujärjestelmän kehittämistä on viimevuosina kasvanut, ja sen tuottavuus on myös elinkeinoelämän voimavara. Tutkimuksen resurssit on myös jatkossa turvattava, ja tutkimuksen on oltava osa palvelujärjestelmän toimintaa. Kliininen lääketiede muuttuu nopeassa tahdissa ja kliinikkojen on pystyttävä arvioimaan omaa toimintaansa tieteellisestä näkökulmasta – näin toimien voidaan muuttuvassa tilanteessa omaksua nopeasti uusia hoitokäytänteitä, potilaiden eduksi.

Yhteenveto

Sote-järjestämislaissa tulisi koko maan osalta yhdenmukaisesti olla yliopistosairaalan ylläpitämisen edellyttämä erillissäätely. Sääntelyssä tulisi käsitellä ainakin seuraavia asioita:

- Yliopiston ja yliopistosairaalan välille tulee tehdä sopimus, jossa sovitaan yhteistyön käytännöistä
- Yliopiston tulee osallistua yliopistosairaalan hallintoon
- Yliopistosairaalan tehtäviin tulee kuulua kliinisen tutkimuksen harjoittaminen
- Yliopistosairaalan rooli tutkimuksen ja opetuksen edellytysten muodostamisessa sekä tähän liittyvä erillisrahoitus
- Yliopistolla ja yliopistosairaalalla voi olla yhteistä henkilöstöä, yhteisiä resursseja ja yhteisiä yksiköitä
- Yliopiston ja yliopistosairaalan väliseen, perustehtävään liittyvään yhteistyöhön ei tule soveltaa hankintalakia

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti UniOulu Sign-järjestelmällä
This document has been electronically signed with the UniOulu Sign system

Päiväys / Date: 17.09.2020 08:44:00

Essi Kiuru

*Yksiosainen henkilötunnistus (UniOulu käyttäjätunnus)
Simple person identification (UniOulu user account)*

Päiväys / Date: 17.09.2020 08:44:52

Jouko Niinimäki

*Yksiosainen henkilötunnistus (UniOulu käyttäjätunnus)
Simple person identification (UniOulu user account)*